

J. R.

Decydująca walka z chuligaństwem
jest jednym z najważniejszych zadań
organów sądowych : [recenzja
artykułu Ł. Łaptiewa
opublikowanego w "Sowietskoj
Justycyi", 1962, nr 19]

Palestra 6/12(60), 97-98

1962

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Artykuł 28 Podstaw zrównuje w zakresie udzielanej ochrony własność spółdzielczą z własnością państwową, stąd też zadaniem ustawodawstwa republikańskiego jest zagwarantowanie pełnej realizacji tego zrównania, czemu m. in. służy właśnie omawiany przepis projektu k.p.c. USRR.

Ważne znaczenie ma również prawidłowe rozstrzygnięcie spraw rozwodowych. Jednakże zagadnienie przekazania tych spraw do kompetencji sądów ludowych jest do chwili obecnej kwestią sporną. Projekt k.p.c. USRR wychodzi z założenia, że sprawy te należy wyjąć spod kompetencji sądów obwodowych i przekazać je do kompetencji sądów ludowych. Rozwiązanie to stanowi wynik licznych głosów przedstawicieli praktyki sądowej, wskazujących na to, że sprawy rozwodowe należy rozpatrywać w sądzie ludowym, który powinien zastosować przede wszystkim środki zmierzające do pogodzenia małżonków i dopiero jeżeli próby te nie dadzą pozytywnego wyniku, rozpatrzeć sprawę merytorycznie. Rozwiązanie powyższe — podkreśla min. Zgurska — jest całkowicie prawidłowe. Pozwala ono bowiem na rozszerzenie działalności wychowawczej sądów, skoro stwarza możliwość rozpatrywania spraw nie w centrum obwodu, lecz w miejscu zamieszkania małżonków.

Decydująca walka z chuligaństwem jest jednym z najważniejszych zadań organów sądowych

Pod takim tytułem zastępca przewodniczącego Sądu Najwyższego RSFR E. Łap t i e w publikuje na łamach „Sowieckoj Justycyi” (nr 19/1962) artykuł poświęcony omówieniu wyników posiedzenia plenum tego Sądu w dniu 11.IX. br., na którym zostało rozpatrzone zagadnienie orzecznictwa sądowego w sprawach o chuligaństwo.

Skontrolowanie pracy sądów, a także uogólnienie orzecznictwa w tych sprawach wykazało — pisze autor — że przy ich rozpoznawaniu, w szczególności jeśli chodzi o stosowanie kar, sądy dopuszczają się poważnych uchybień.

Prowadzona przez organy sądowe walka z chuligaństwem, pomimo pewnej aktywności, nie odpowiada jeszcze w pełni wymaganiom wynikającym z postanowień XXII Zjazdu KPZR i z dyrektyw partii w zakresie wyplenienia przestępczości i naruszeń porządku społecznego. Wciąż jeszcze niektóre sądy nie doceniają społecznego niebezpieczeństwa przejawów złośliwego chuligaństwa i w konsekwencji stosują wobec winnych popełnienia tego rodzaju przestępstw zbyt łagodne kary.

Z zestawienia dokonanego przez autora wynika, że 35,3% osób skazanych w 1961 r. za chuligaństwo było już raz karanych za popełnienie tego rodzaju przestępstw. W czasie popełnienia przestępstwa około 10% skazanych nigdzie nie pracowało.

Wobec osób karanych już za chuligaństwo, które nie wykazały poprawy i które wiodąc antyspołeczny, pasożytniczy tryb życia, powróciły na drogę dokonywania tych samych czynów chuligańskich, należy stosować — jak to podkreśla z mocą autor — jak najsurowsze kary. Niestety, nie wszystkie sądy stosują właściwe środki karne w stosunku do tego rodzaju przestępców.

Wobec takiego stanu rzeczy plenum S. N. RSFR w postanowieniu z 11.IX. 1962 r. „O sądowej praktyce w sprawach o chuligaństwo” zobowiązało sądy do ścisłego kierowania się przepisami ustawy i nieugiętego stosowania surowych kar w stosunku do osób popełniających w złym zamiarze czyny chuligańskie oraz postanowiło zwrócić uwagę sądów na niedopuszczalność jakiegokolwiek pobłażania w stosunku do złośliwych chuliganów.

W postanowieniu plenum S.N. — w związku ze stwierdzonymi wypadkami nieprawidłowej kwalifikacji spraw chuligańskich przez sądy — wskazuje się na to, że sądy powinny odgraniczać chuligaństwo od niektórych cięższych przestępstw, takich jak zabójstwo, dokonanie ciężkich obrażeń cielesnych, umyślne zniszczenie lub uszkodzenie mienia państwowego, społecznego lub osobistego obywateli w obciążających okolicznościach itd., chociażby były one popełnione z pokudek chuligańskich. Czyny powyższe należy kwalifikować zgodnie z odpowiednimi przepisami k.k., które przewidują określoną tam odpowiedzialność za tego rodzaju działanie, a w razie realnego zbiegu chuligaństwa z innymi przestępstwami czyny oskarżonych należy zakwalifikować pod zespół przepisów k.k., przewidujących odpowiedzialność zarówno za chuligaństwo, jak i za te inne czyny przestępne.

Sąd Najwyższy podkreślił także, że prowadzenie rozstrzygającej walki z chuligaństwem nie oznacza, iż w stosunku do wszystkich osądzonych za popełnienie tego przestępstwa powinny być stosowane wyłącznie środki karne polegające na pozbawieniu wolności. Przy sądzeniu osób, które po raz pierwszy dopuściły się czynów chuligańskich nie przedstawiających wielkiego niebezpieczeństwa społecznego, sądy powinny rozważyć możliwość zastosowania innych środków i oddania oskarżonych pod wychowawczy wpływ kolektywu zakładu pracy.

Plenum S.N. zaleciło także sądom prowadzić częściej procesy przeciwko chuliganom w ich miejscu pracy lub w miejscu popełnienia przestępstw, aby w ten sposób zapewnić szerszy udział w postępowaniu oskarżycielom społecznym i stworzyć atmosferę braku tolerancji wobec chuliganów, a prócz tego omawiać co pewien czas w miejscowej prasie i przez radio materiały sądowych procesów w sprawach chuligaństwa. Szczególną uwagę należy przy tym poświęcić sprawie zapobiegania chuligaństwu. Sądy powinny ustalać przyczyny i warunki sprzyjające popełnianiu czynów chuligańskich, wydawać postanowienia wpadkowe co do powzięcia odpowiednich kroków celem usunięcia tych przyczyn i warunków, wykonywać stały nadzór i kontrolę nad wypełnianiem tych zaleceń. Należy przy tym uogólniać okresowo doświadczenia i wyniki pracy sądowej w tych sprawach, zawiadamiając o rezultatach tych badań organizacje społeczne oraz organy partyjne i rady terenowe.

Kopie wyroków w sprawach chuligańskich sądy powinny przysyłać w celu ich omówienia w miejscach pracy lub nauki skazanych, a w razie konieczności także w miejscu ich zamieszkania. Należy także wznowić kontrolę nad zachowaniem się osób zwolnionych warunkowo z odbywania kary i szerzej wciągać do tej pracy ławników ludowych.

Organy sądu, milicji i prokuratury — kończy autor — znajdując oparcie w szerokich masach społeczeństwa, powinny poprowadzić nieustępliwą walkę z chuligaństwem jako groźnym i bardzo rozpowszechnionym dziś przestępstwem, wymierzonym przeciwko porządkowi społecznemu i bezpieczeństwu ogółu.